

PRAVILNIK
o zaštiti na radu u šumarstvu
(NN, br. 10/86)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuju se pravila zaštite na radu za radnike koji obavljaju određene poslove odnosno radne zadatke na otvorenom prostoru u šumarstvu, u osnovnoj i drugoj organizaciji, radnoj zajednici, ugovornoj organizaciji, zemljoradnici i drugoj zadruzi i drugim oblicima udruživanja rada i sredstava (u daljnjem tekstu: organizacija).

Pravila zaštite na radu propisana ovim pravilnikom na odgovarajući način primjenjuju se i na radne ljude koji samostalno obavljaju djelatnost osobnim radom sredstvima u vlasništvu građana, građanskih pravnih osoba i građana ako se koriste dopunskim radom drugih osoba (u daljnjem tekstu: poslodavac).

Članak 2.

Pravila zaštite na radu u šumarstvu u smislu ovog pravilnika obuhvaćaju:

1. zajedničke odredbe,
2. plan o uređenju radilišta u šumarstvu,
3. pravila zaštite na radu na pojedinim poslovima,
4. prijevoz, smještaj i ishranu radnika.

Članak 3.

Pravila zaštite na radu koja nisu uređena ovim pravilnikom dužne su osigurati organizacije i poslodavci primjenom pravila zaštite na radu utvrđenih zakonima, pravilnicima, standardima i tehničkim normativima.

Odredba stavka 1. ovog članka odnosi se naročito na izgradnju i korištenje objekata namijenjenih za rad, smještaj radnika, opreme i materijala, ispitivanja oruđa za rad s posebnim opasnostima, utvrđivanje poslova s posebnim uvjetima rada, pružanja neposredne prve pomoći, osobna zaštitna sredstva i drugo.

II. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

1. Zajedničke odredbe

Članak 4.

Poslove odnosno radne zadatke na uzgoju šume, sječe i stabala, izradi, prijenosu, manipulaciji i uskladištenju drvnih sortimenata, uređivanju šume, branju šumskog sjemena u krošnjama stabala, smolarenju i rukovanju opasnim i štetnim tvarima (zaštita šumskog bilja, drveća, drvnih sortimenata i sl.) moraju obavljati najmanje dva radnika na udaljenosti sa koje se mogu vidjeti, ili neposredno komunicirati.

Pri obavljanju poslova iz stavka 1. ovog članka radnici moraju biti raspoređeni tako da se međusobno ne ometaju u radu i da mogu sigurno izvoditi radne postupke.

lanak 5.

Poslovi odnosno radni zadaci iz lanka 4. ovog pravilnika ne smiju se obavljati pod nepovoljnim klimatskim ili drugim uvjetima koji bi ugrožavali sigurnost i zdravlje radnika na radu.

lanak 6.

Radnicima koji obavljaju određene poslove odnosno radne zadatke iz lanka 4. stavka 1. ovog pravilnika moraju se osigurati odgovarajuća sredstva rada, oprema i osobna zaštitna sredstva koja su izrađena u skladu s pravilima zaštite na radu i koja su ispravna.

Radnici su dužni sredstva rada, opremu i osobna zaštitna sredstva namjenski upotrebljavati i njima pažljivo rukovati.

lanak 7.

Oruđa za rad, oprema, alat i osobna zaštitna sredstva kao i druga sredstva rada koja radnici upotrebljavaju pri obavljanju poslova odnosno radnih zadataka moraju se održavati u ispravnom stanju i poslije upotrebe odložiti na za to određeno mjesto, u skladu s planom o uređenju radilišta.

2. Plan uređenja radilišta u šumarstvu

lanak 8.

Organizacije i poslodavci koji na radilištima obavljaju radove na iskorištavanju šuma dužni su prije početka izvođenja radova urediti radilište i osigurati da se radovi obavljaju u skladu s pravilima zaštite na radu, na temelju plana o uređenju radilišta.

lanak 9.

Plan o uređenju radilišta obavezni sadrži podatke propisane Pravilnikom o sadržaju plana uređenja privremenih i zajedničkih privremenih radilišta.

3. Pravila zaštite na radu na pojedinim poslovima

a) Sječa i izrada drvnih sortimenata

lanak 10.

Sječa i izrada drvnih sortimenata smije započeti tek kada je radilište uređeno prema planu o uređenju radilišta.

lanak 11.

Prije početka sječe i izrade drvnih sortimenata moraju se na vidan način odrediti sjekačke linije.

U određenoj sjecičkoj liniji poslove sjecičke se smije obavljati jedan sjecički s motornom pilom ili sjecička grupa koja se sastoji od dva radnika i jedne motorne pile.

Radnici koji obavljaju poslove sjecičke i izrade drvnih sortimenata moraju raditi na udaljenosti sa koje se mogu vidjeti ili neposredno komunicirati.

članak 12.

Rad sjecičke grupe mora se organizirati tako da na sjecički i izradi drvnih sortimenata motornom pilom radnik ne smije raditi duže od dva sata neprekidno, odnosno duže od četiri sata sa prekidima u toku jednog radnog dana.

Pod neprekidnim radom u smislu stavka 1. ovog članka podrazumijeva se rad s motornom pilom kad je ona u funkciji.

članak 13.

Radnik koji rukovodi sjecičkim grupama mora imati posebna ovlaštenja i odgovornosti u vezi s provođenjem propisa o zaštiti radnika na radu.

Radnik iz stavka 1. ovog članka mora se nalaziti na radilištu za sve vrijeme obavljanja radova na sjecički i izradi drvnih sortimenata.

članak 14.

U skladu s planom o uređenju radilišta ovlašteni radnik iz članka 13. ovog pravilnika određuje opći smjer obaranja stabala u ovisnosti s tehnološkim procesom, predviđenom tehnologijom privlačenja drvnih sortimenata, položaja puteva i šumskih vlaka i na čina obnove šume.

članak 15.

Smjer obaranja stabla određuje sjecička, uzimajući u obzir opasnosti koje mu prijete posebno u uvjetima guste sastojine, jako strmog ili stjenovitog terena, nagnutih, šupljih, djelomično sasušeni stabala i stabala sa jednostranom krošnjom.

Pri utvrđivanju smjera pada stabla mora sjecička uzeti u obzir težište stabla, mogućnost odstupanja u toku rušenja stabla, daljnju obradu oborenog stabla, uvjete privlačenja drvnih sortimenata i prirodne prepreke.

članak 16.

Sjecičke grupe odnosno radnike sjecičke mora ovlašteni radnik iz članka 13. ovog pravilnika rasporediti u sjecičke linije tako da njihova međusobna udaljenost pri obaranju stabala ne može biti manja od dvostruke visine stabala koja se sijeku.

članak 17.

Na strmom terenu sjecičke linije moraju se postavljati okomito na slojenice terena, kako bi se onemogućilo rad sjecička a jednih iznad drugih.

članak 18.

Sječa stabala mora se vršiti na strmom terenu odozdo na gore.

Članak 19.

Tokom rada u sjekačoj liniji, prije početka sječe pojedinog stabla, moraju se prethodno oboriti susjedna trula stabla i stabla koja prijete padom na udaljenosti najmanje dvije visine stabla koje se obara.

Članak 20.

Prije početka sječe stabla mora se očišćiti teren na mjestu rada i izvršiti provjera slobodno visećih grana na mjestu rada i izvršiti provjera slobodno visećih grana u krošnjama stabla kojeg se obara i susjednih stabala, kako bi se osigurali uvjeti za siguran rad.

Članak 21.

Ako je promjer stabla na mjestu prereza veći od dvostruke dužine efektivnog dijela vodilice, ili ako zadebljanje žile na mjestu prereza povećava promjer stabla za više od 30 cm, mora se prije obaranja stabla izvršiti oblikovanje žilišta.

Oblikovanje žilišta stabla smije se u slučaju slučajeva navedenim u stavku 1. ovog članka izvršiti samo ako je centralni dio stabla zdrav i bez šupljina.

Članak 22.

Sa strane na koju treba da padne stablo mora se na mjestu prereza izvaditi isječak, tako da se u stablu napravi klinasti zasjek dubok 1/4 do 1/3 promjera stabla čiji kut iznosi približno 35 stupnjeva.

Rez pile sa suprotne strane mora završavati 2 - 5 cm iznad donjeg ruba zasjeka.

Klinasti zasjek iz stavka 1. ovog članka kod stabla promjera do 30 cm može biti dubok i do 1/2 njegovog promjera.

Članak 23.

Ako je promjer stabla na mjestu reza veći od dvostruke dužine vodilice, klinasti zasjek treba produbiti prema centralnom dijelu poprečnog presjeka, s tim da se ostavljaju neprerezani krajevi dužine rubova najmanje 15 cm.

Članak 24.

Nakon izrade klinastog zasjeka, sjekač je dužan provjeriti ispravnost njegove izrade odnosno utvrđenog smjera obaranja stabla.

Članak 25.

Pri izradi reza sa suprotne strane klinastog zasjeka sjekač je dužan primijeniti odgovarajuću tehnologiju reza, kojom se osigurava sigurno obaranje stabla (normalni, ubodni, lepezasti i drugi rez).

članak 26.

Prije početka izrade reza sjeka je dužan na unaprijed dogovoreni način glasno upozoriti ostale radnike na početak obaranja stabla.

Sjeka i druge osobe dužne su na glas upozorenja o obaranju stabla povući se suprotno od smjera pada stabla lijevo ili desno pod kutem do 45 stupnjeva.

Smjer povlačenja sjeka i drugih osoba mora biti unaprijed određen i oslobođen svih prepreka.

članak 27.

Između reza i klinastog zasjeka mora se na mjestu prereza stabla ostaviti odgovarajuća prelomnica (pero) širine 2 do 6 cm ovisno o debljini stabla.

članak 28.

Pri obaranju stabla u zonama opasnosti uz susjedne objekte kao što su prometnice, stambene zgrade, električni vodovi, drugi objekti i sl. moraju se poduzimati dodatne mjere sigurnosti.

članak 29.

Obaranje stabla mora se izvoditi na način da ne dođe do uklještenja - zaustave oborenog stabla na susjednom stablu.

Iznimno, u slučaju uklještenja stabla obaranje se vrši na siguran način upotrebom odgovarajućih sredstava rada (traktori, vitla i specijalni uređaji).

Postupak obaranja uklještenog ili zaustavljenog odnosno šupljeg ili trulog stabla utvrđuje ovlašten radnik iz članka 13. ovog pravilnika koji neposredno rukovodi postupkom obaranja.

Sjekačka grupa i ovlašten radnik ne smiju napustiti mjesto sjekanja dok ne obore uklješteno stablo, ili iznimno vidno obilježite mjesto opasnosti znakovima upozorenja.

članak 30.

Za obaranje stabla u pravilu se upotrebljavaju klinovi.

Klinovi iz stavka 1. ovog članka izrađuju se od plastike, lakog metala ili drva.

Nije dozvoljeno koristiti sjekirku umjesto klina.

Ako se koriste klinovi izrađeni od lakog metala ili plastike njihovi listovi moraju biti rebrasti i obrnuto nazubljeni.

članak 31.

Prije završnog nabijanja klina mora se izvaditi motorna pila iz potpiljka.

Za nabijanje klina mora se koristiti malj izrađen od tvrdog i zdravog drveta s okovanim čelom.

članak 32.

Ako je na jednom panju izraslo više stabala, prilikom sjekanja mora se svako stablo obarati pojedinačno.

lanak 33.

Pri radu u krošnji stojećeg stabla kao što je kresanje ili sječa grana mora se radnicima osigurati korištenje odgovarajućih osobnih zaštitnih sredstava i zaštitnih naprava za rad u tim uvjetima.

Osobna zaštitna sredstva iz stavka 1. ovog članka su zaštitno radno odijelo izrađeno tako da je pri korištenju pripijeno uz tijelo radnika, obučeno s rebrastim gumenim džonom, šljem, zaštitne rukavice i sredstva za zaštitu sluha.

Zaštitne naprave iz stavka 1. ovog članka su sigurnosne ljestve ili kuke za penjanje i silaženje, sigurnosni pojasevi i pojas za pri vršenje motorne pile na granu stabla.

Organizacija je dužna općim aktom o zaštiti na radu utvrditi vrstu i karakteristiku osobnih zaštitnih sredstava i zaštitnih naprava.

lanak 34.

Sječa stabla ne smije se obavljati:

- ako je temperatura zraka ispod 258 °K (- 15 °C),
- kada pada kiša ili snijeg,
- ako snježni pokrivač ili kitine onemogućavaju siguran rad radnika,
- ako je teren poplavljen,
- po mraku i u slučajevima slabe vidljivosti zbog vremenskih nepogoda, kada se ne vide vrhovi stojećih stabala koja se sijeku,
- u slučajevima poledice na tlu ili stvaranja ledene kore u krošnjama stabala,
- za vrijeme atmosferskih pražnjenja,
- u toku oluje i mećave i kada postoji opasnost od lavine,
- u slučaju jačeg vjetrova koji onemogućavaju siguran rad.

lanak 35.

Zabranjeno je istovremeno podsijecanje i podrezivanje više stabala kao i obaranje jednog stabla pomoću drugog.

lanak 36.

Izrada drvnih sortimenata obuhvaća:

- kresanje grana,
- skidanje kore,
- prerezivanje odnosno trupljenje,
- cijepanje,
- slaganje prostornog drveta.

lanak 37.

Kresanju grana i prerezivanju na nagnutom terenu, a po potrebi i skidanju kore, može se pristupiti tek onda kada se stablo postavi u stabilan položaj, odnosno podupre koljenima zabijenim u zemlju.

Prije prerezivanja oborenog stabla radnik je dužan zavisno od položaja stabla okresati i prerezati sve grane na krošnji primjenjujući i odgovarajuću tehnologiju prerezivanja grana (normalni, ubodni, lepezasti rez i drugo).

lanak 38.

Prerezivanje stabla na tlu između dva oslonca vrši se na način da prvi rez počinje s gornje strane u dubini 1/2 promjera, a drugi rez s donje strane mora se završiti tako da širi kraj prelomnice (pera) ostaje na strani suprotno od sjeka a.

Deblja stabla se smiju prerezivati potpunim rezom s gornje strane uz obaveznu upotrebu klina tako da ne dolazi do uklještenja vodilice.

lanak 39.

Prerezivanje stabla oslonjenog na samo jedan oslonac (u vidu konzole) vrši se na način da prvi rez počinje s donje strane prema gore do 1/3 promjera, a drugi završava s gornje strane.

lanak 40.

Pri kresanju grana i prerezivanju stabla na nagnutom terenu radnik mora stajati s gornje strane oborenog stabla.

lanak 41.

Grane debljih stabala koje se nalaze s donje strane moraju se kresati po završetku prerezivanja stabla a grane tanjih stabala nakon okretanja stabla pomoću okretaljke.

lanak 42.

Zabranjena je izrada drvnih sortimenata iz stabla koje leži u vodi.

lanak 43.

Pokretanje oblovine mora se vršiti okretaljka i polugama, guranjem oblovine od sebe.

lanak 44.

Cijepanje oblovine u prostorno drvo vrši se upotrebom sjekire te klinova i malja.

Klinovi i maljevi koji se koriste pri cijepanju oblovine, moraju ispunjavati uvjete utvrđene lankom 30. ovog pravilnika.

b) Korištenje motorne lanane pile

lanak 45.

Motorne lanane pile koje se koriste pri sječi stabala i izradi drvnih sortimenata moraju ispunjavati uvjete propisane tehničkim normativima za primjenu motornih lananih pila u šumarstvu.

Članak 46.

Za pojedine faze rada na sječi i izradi drvnih sortimenata moraju se upotrebljavati motorne lanane pile koje po svojim karakteristikama odgovaraju uvjetima rada.

Motorne pile koje se koriste za sječu i izradu drvnih sortimenata moraju imati ugrađenu kočnicu lanca.

Organizacija je dužna propisati karakteristike motornih pila za obavljanje pojedinih poslova na sječi i izradi drvnih sortimenata.

Članak 47.

Radnik zadužen za upotrebu motorne pile dužan je motornu pilu prije upotrebe pažljivo pregledati i utvrditi da li je:

1. lanac pile ispravan, pravilno zategnut i naoštren,
2. vodilica pile i pogonski zupčanik ispravan,
3. ispravna kočnica lanca i hvata lanca,
4. ispravan ispušni lonac i prigušivač buke,
5. ispravan osigurač poluge gasa,
6. dovoljno ulja za podmazivanje lanca,
7. isti filter za zrak.

Članak 48.

Popravak motorne pile vrši se, po pravilu, u radionici, a samo izuzetno manje popravke motorne pile može izvršiti sjekač pod uvjetom da to može učiniti stručno i na siguran način.

Članak 49.

Pri radu s motornom pilom radnici su dužni:

1. zauzeti stabilan položaj za rad pri korištenju motorne pile,
2. pustiti pilu u rad nakon što se sve osobe udalje od tog mjesta najmanje dva metra,
3. ukopati lanac prije piljenja,
4. motornu pilu stavljati u pogon s isključenim lancem pile,
5. provjeravati zategnutost lanca s isključenim motorom,
6. isključiti motor pile iz pogona u slučaju bilo kakvih smetnji pri radu pile,
7. prije puštanja u rad motornu pilu treba očistiti od tragova goriva, maziva i nataložene nečistoće,
8. da pri punjenju rezervoara gorivom ne puše i ne upotrebljavaju otvoreni plamen,
9. da prilikom nošenja pile s jednog mjesta rada na drugo isključe motor pile,
10. da pri prijenosu pile na radilište i s radilišta vodilicu i lanac pile zaštite navlakom.

c) Privla enje drvnih sortimenata

lanak 50.

Zavisno o tehnologiji rada privla enje drvnih sortimenata s radilišta do pomo nog stovarišta obavlja se mehanizirano ili pomo u sto ne zaprege.

lanak 51.

Pravac, mjesto i na in privla enja drvnih sortimenata s radilišta do pomo nog stovarišta odre uje se na osnovi plana o ure enju radilišta.

lanak 52.

Zavisno od utvr enog na ina privla enja drvnih sortimenata (mehani kim putem ili pomo u sto ne zaprege) ure uju se putevi (vlake) za privla enje drvnih sortimenata.

Širina vlaka mora kod privla enja traktorom biti najmanje 1 metar šira od širine traktora.

Elementi vlaka i pravci privla enja moraju biti prilago eni tehni kim mogu nostima sredstava za mehani ko privla enje.

lanak 53.

Za vrijeme privla enja drvnih sortimenata ne smiju se radnici i druge osobe nalaziti na liniji vu e niti se smiju voziti uz voza a, na traktoru ili na drvnim sortimentima koji se privla e.

Da bi se prije ile opasnosti kod grupnog rada navedene u stavku 1. ovog lanka, voza traktora odnosno goni stoke ne smije zapo eti s privla enjem drvnih sortimenata dok im pomo nik ne da ugovoreni znak za po etak rada.

lanak 54.

Pri privla enju drvnih sortimenata vlaka na strmom i klizavom terenu mora biti posuta materijalom koji spre ava nekontrolirano klizanje tereta.

Nekontrolirano klizanje drvnih sortimenata može se osigurati i upotrebom lanaca.

lanak 55.

Po cijeloj dužini vlake moraju biti o iš ene od predmeta koji se nalaze na samoj vlaki i od grana susjednih stabala koje nadvisuju vlaku u visini gabarita mehaniziranih sredstava odnosno sto ne zaprege.

lanak 56.

Radnik koji upravlja mehaniziranim sredstvima i sto nom zapregom mora biti osposobljen za privla enje trupaca, oblovine i drugih drvnih sortimenata.

članak 57.

Na strmom i nagnutom terenu radnici koji upravljaju stožnom zapregom moraju se nalaziti izvan zone opasnosti na strani suprotnoj od nagiba terena.
Na strmom dijelu puta smije se nalaziti samo jedna zaprega.

članak 58.

Pri privlačenju oblovine radnik koji upravlja zapregom mora imati okretaljku za pokretanje tereta.
Jedan radnik može pratiti samo jednu zapregu.

članak 59.

Ako se za privlačenje drvnih sortimenata upotrebljavaju traktori, onda oni moraju imati ugrađene odgovarajuće priključke.

članak 60.

Pod nepovoljnim vremenskim uvjetima (kiša, vjetar, snijeg, hladnoća i sl.) privlačenje drvnih sortimenata može se obavljati samo sa traktorima koji imaju sigurnosnu kabinu sa sjedištem za vozača.

Traktor sa kabinom mora imati mogućnost lakog postavljanja odnosno skidanja kabine.

Kabina traktora mora biti izrađena tako da štiti vozača, odnosno suvozača ako su u kabini ugrađena dva sjedišta, od vremenskih nepogoda, padajućih i visećih grana, udara oblovine i drugih predmeta, ozljeda u slučaju prevrtanja traktora i sl.

Na vjetrobranu i prozorima kabine mora biti ugrađeno staklo koje omogućava dobru vidljivost naročito prema priključnim oruđima, a koje u slučaju loma ne ugrožava vozača odnosno suvozača.

Sjedište vozača mora biti dobro privršeno, da ublažava potrese pri vožnji i da ima oslonac na leđa i noge.

Pedale traktora moraju sa strane biti zaštićene od skliznuća noge.

Traktori moraju biti opremljeni stepenicama ili ljestvama sa rukama za sigurno penjanje u kabinu i silaženje iz kabine.

Na traktorima s gusjenicama moraju gusjenice u dužini kabine biti natkrivene vrstima limom.

članak 61.

Ako vremenski uvjeti i nagnutost terena to dozvoljavaju privlačenje drvnih sortimenata može se obavljati i traktorima bez kabine.

Traktori iz stavka 1. ovog članka moraju iznad sjedišta vozača imati ugrađen sigurnosni okvir radi zaštite radnika u slučaju prevrtanja.

članak 62.

Prije početka rada vozač traktora mora upoznati put kojim će privlačiti drvene sortimente, kako bi se uvjerio u njegovu sigurnost za siguran rad.

Vlake i pravci izvlačenja drvnih sortimenata moraju biti vidno označene.

Elementi vlaka i pravci privlačenja moraju biti prilagođeni tehničkim mogućnostima traktora.

Vozač traktora dužan je pridržavati se upute za rukovanje traktorom, naročito u pogledu dozvoljenog opterećenja.

Članak 63.

Ako se teret spušta poprečno po padini terena sa nagibom većim od 15 stupnjeva, gume traktora moraju biti opremljene lancima.

Članak 64.

Organizacija je dužna utvrditi posebne uvjete koje mora ispunjavati vozač traktora u pogledu stručne spremne, dobi, spola, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Radnika iz stavka 1. ovog članka organizacija je dužna osposobiti za rad na siguran način pri upravljanju traktorom i svim njegovim priključcima na temelju posebno izrađenih programa o osposobljavanju radnika.

Članak 65.

Motor traktora smije staviti u pogon samo vozač traktora.

Vozač traktora dužan je prekinuti rad, ako u toku rada utvrdi neispravnost traktora ili njegovih priključaka.

Članak 66.

Privlačenje i iznošenje drvnih sortimenata može se obavljati mehaniziranim sredstvima rada i to specijalnim vitlima i šumskim žirama.

Šumskim žirama u smislu ovog pravilnika smatraju se: žirni kranovi, gravitacioni kranovi i kružne žirare.

Članak 67.

Šumske žirare za prijenos drvnih sortimenata moraju biti projektirane i izgrađene prema propisima o zaštiti na radu i standardima.

Članak 68.

Prije montaže i demontaže šumske žirare, organizacija je dužna donijeti plan mjera zaštite na radu pri obavljanju tih poslova.

Plan mjera zaštite na radu iz stavka 1. ovog članka naročito sadrži:

1. uzdužni profil šumske žirare;
2. način sidrenja nosećeg užeta;
3. mjesto i način sidrenja motornog vitla;
4. način skidanja nosećeg užeta;
5. utvrđivanje nategnutosti užeta;
6. tehničke podatke o kapacitetu i sastavnim dijelovima šumske žirare (čelično užje, motorno vitlo, kolica, dozvoljena težina tereta i dr.);

7. redosljed montaže i demontaže šumske žičare i organizacija rada šumskom žičarom;
8. sredstva i način sporazumijevanja radnika koji rade na žičari;
9. mjesto i uređenje utovarne i istovarne stanice;
10. način održavanja i popravka šumske žičare.

Članak 69.

Prije početka korištenja šumske žičare radna organizacija mora izvršiti ispitivanja žičare u skladu s propisima o zaštiti na radu i posebnim propisima kojima je predmetna materija regulirana i ishoditi dozvolu za njeno korištenje.

Članak 70.

Za utovar i istovar drvnih sortimenata koji se transportiraju šumskom žičarom moraju se izgraditi utovarne i istovarne stanice, koje su međusobno povezane sredstvima za sporazumijevanje (telefon, radio-veza i slično).

Prostor za utovar i istovar drvnih sortimenata mora biti oslobođen za nesmetan i siguran rad.

Ako na utovarnoj odnosno istovarnoj stanici dođe do nagomilavanja drvnih sortimenata koji ugrožavaju siguran utovar ili istovar, odgovorni radnik je dužan obustaviti rad šumske žičare.

Članak 71.

Promet šumskom žičarom odvija se uz pomoć unaprijed dogovorenih signala. Signali moraju biti jasni i istaknuti na vidnom mjestu utovarne i istovarne stanice.

Radnici koji rade na trasi šumske žičare moraju biti upoznati s dogovorenim signalima.

Članak 72.

Opterećenje šumske žičare i vitla ne smije biti veće od opterećenja koje je odredio proizvođač žičare.

Dozvoljena težina tereta mora biti vidno obilježena na mjestu gdje se teret pri vršenju na šumsku žičaru.

Članak 73.

Zabranjen je prijevoz ljudi šumskom žičarom.

Izuzetno, uz pismeni nalog odgovornog radnika, žičarom se mogu voziti radnici koji održavaju i popravljaju šumsku žičaru.

Radnicima koji održavaju i popravljaju šumsku žičaru organizacija je dužna omogućiti obavljanje tih poslova u uvjetima za siguran rad.

Za vrijeme popravka šumske žičare, žičara ne smije biti opterećena drvnim sortimentima ili bilo kojim drugim materijalom.

Članak 74.

Za vrijeme prenošenja tereta šumskom žirom radnici se ne smiju nalaziti na trasi žirom.

Trasa žirom mora biti vidljivo označena s postavljenim upozorenjima na opasnost.

Članak 75.

Prometnice i drugi objekti koji se nalaze ispod šumske žirome moraju biti prekriveni sigurnom zaštitom.

Članak 76.

Objekti i uređaji žirome moraju se održavati tako da budu uvijek tehnički ispravni za siguran promet.

Za tehničku ispravnost i siguran rad žirome odgovorna je organizacija koja koristi žirom.

Članak 77.

Trasa žirome mora se pregledati svakog dana i utvrditi da li je sposobna za siguran i nesmetan rad.

Najmanje svakih 14 dana moraju se pregledati stupovi žirome i oprema na njima te provjeriti njezina ispravnost.

Drvena konstrukcija žirome mora se pregledati najmanje svakih 6 mjeseci, a metalna konstrukcija žirome najmanje jednom godišnje.

O rezultatima pregleda žirome mora se sastavljati zapisnik, a o ispravnosti žirome mora se izdati isprava u skladu s Pravilnikom o načinu ispitivanja određenih sredstava rada i radne okoline te sadržaju, obliku i načinu izdavanja isprava.

d) Stovarišta drvnih sortimenata

Članak 78.

Za glavno i pomoćno stovarište za prostorno drvo smije se koristiti samo ravan ili blago nagnut teren nagiba do 15 stupnjeva.

Teren koji se koristi za glavno i pomoćno stovarište mora biti očišćen od drveća, grana, kamenja i drugih predmeta koji smetaju pri radu.

Članak 79.

Stabilnost složaja prostornog drva mora se osigurati tako da se krajevi složaja slažu unakriž ili se krajevi složaja moraju osigurati podupiračima, koji onemogućavaju rušenje složaja.

Članak 80.

Složaj prostornog drva ne smije biti viši od 2 m.

Prolazi između složajeva ne smiju biti manji od 1,5 m.

Članak 81.

Pri ru nom prenošenju odnosno slaganju prostornog drva, težina pojedinog komada (cjepanice) ne smije prelaziti 25 kg za muškarce odnosno 15 kg za žene.

Ako poslovi zahtijevaju ru no dizanje ili nošenje tereta težih od 25 kg za muškarce i težih od 15 kg za žene, organizacija je dužna utvrditi posebne uvjete koje radnici moraju ispunjavati za obavljanje tih poslova, u skladu s Pravilnikom o poslovima sa posebnim uvjetima rada.

lanak 82.

Pri manipulaciji oblovinom radnici se ne smiju nalaziti u zoni opasnosti, a organizacija je dužna odrediti radnika koji e koordinirati rad grupe prema unaprijed utvr enom na inu rada.

Pri odlaganju oblovine na pomo nom stovarištu manipulacija se mora izvoditi tako da ne do e do križanja oblovine.

lanak 83.

Slaganje oblovine u složajeva mora se obavljati mehanizirano.

Visina složajeva oblovine ovisi o karakteristikama mehaniziranih sredstava i tehnološkom postupku rada.

Stabilnost složajeva oblovine mora se osigurati s podupira ima, ili na drugi na in.

lanak 84.

Kada se oblovine slaže paralelno, kosina složajeva ne smije biti ve a od 30 stupnjeva.

lanak 85.

Pri ru nom rukovanju oblovinom kotrljanje moraju obavljati najmanje dva radnika pomo u okretaljke ili drugog odgovaraju eg alata.

Alat koji radnici koriste mora pri rukovanju biti u položaju koji osigurava siguran rad radnika u slu aju iskliznu a oblovine.

lanak 86.

Radovi na stovarištima moraju se obavljati pod nadzorom za to ovlaštenog radnika u skladu s odredbama op eg akta o zaštiti na radu u organizaciji.

lanak 87.

Glavno stovarište drvnih sortimenata mora biti ogr a eno ili na odgovaraju i na in ozna eno.

Teren stovarišta mora biti poravnat, vrst i o iš en od predmeta koji smetaju pri radu.

Nagib terena glavnog stovarišta ne smije biti ve i od 10 stupnjeva.

lanak 88.

Op e osvjetljenje glavnog stovarišta mora iznositi najmanje 3 luksa.
Zavisno od složenosti procesa rada koji se no u obavlja na mjestima rada, pored op e vanjske rasvjete treba osigurati i funkcionalnu rasvjetu.

lanak 89.

Na glavnim stovarištima moraju se osigurati prostorije za povremeno zagrijavanje radnika u zimskom razdoblju i radi zaštite radnika od elementarnih nepogoda.

e) Utovar, istovar i prijevoz drvnih sortimenata

lanak 90.

Utovar i istovar prostornog drva u transportno sredstvo obavlja se ru no ili mehanizirano. Pri ru nom utovaru prostornog drva u transportna sredstva poslove utovara moraju obavljati najmanje dva radnika.

Utovar i istovar oblovine u transportno sredstvo mora se obavljati mehanizirano.

lanak 91.

Skidanje oblovine sa složajeva i transportnih sredstava mora se obavljati odozgo prema dolje.

Nije dozvoljeno mehaniziranim sredstvima izvla enje donjih naslaga složene oblovine.

lanak 92.

Za vrijeme utovara drvnih sortimenata motorno i drugo vozilo u koje se vrši utovar mora biti zakono i osigurano od pomicanja podmeta ima, a pogonski motor isklju en iz rada.

lanak 93.

Motorna vozila s ugra enim dizalicama kao i samohodne dizalice moraju pri utovaru tereta koristiti nogare, kako bi se pri utovaru i istovaru tereta osiguralo vozilo od prevrtanja.

Nogari iz stavka 1. ovog lanka moraju se oslanjati na vrstu podlogu i moraju biti u funkciji.

Samohodne dizalice koje nemaju ugra ene nogare iz stavka 1. ovog lanka moraju se postavljati na ravne i vrste podloge i koristiti na na in koji onemogu ava privla enje vozila pri utovaru i istovaru tereta.

lanak 94.

Za vrijeme utovara drvnih sortimenata u zaprežno vozilo, stoka mora biti ispregnuta.

članak 95.

Prijevoz drvnih sortimenata mora se obavljati vozilima koja su za tu namjenu prilagođena.

Visina tereta na vozilima iz stavka 1. ovog članka ne smije prelaziti visinu uglašenih ručica za osiguranje tereta.

Pri prijevozu drvnih sortimenata kraćih dužina mora se osigurati oslanjanje tereta na najmanje dvije ručice.

članak 96.

Ako se teret na vozilima osigurava lancima, čeličnom užadi, klamfama ili na drugi način mora se osigurati potpuna stabilnost tereta pri prijevozu.

Iznimno, prijevoz prostornog drveta može se obavljati i vozilima sandučarima uz uvjet da se osigura stabilnost tereta pri prijevozu na način utvrđen u stavku 1. ovog članka.

članak 97.

Pri utovaru ili istovaru drvnih sortimenata dizalicom radnici moraju biti izvan zone opasnosti.

članak 98.

Šumske ceste, mostovi i propusti moraju biti održavani u takvom stanju da je omogućen siguran prijevoz drvnih sortimenata.

članak 99.

Pravila zaštite na radu utvrđena ovim pravilnikom odnose se i na šumsko uzgojne radove kao što su njega šume, uređivanje šume, zaštita šume, branje šumskog sjemena u krošnjama stabala i druge poslove.

Pri obavljanju poslova pošumljavanja primjenjuju se pravila zaštite na radu propisana za poljoprivredne radove.

članak 100.

Radovi na njezi šume, branju šumskog sjemena u krošnjama stabala i zaštiti kemijskim sredstvima u šumama i rasadnicima obavljaju se pod nadzorom za to ovlaštenog radnika, u skladu s odredbama ovog akta o zaštiti na radu u organizaciji.

članak 101.

Kemijska sredstva može pripremati, izdavati i upotrebljavati samo radnik koji ispunjava uvjete predviđene propisima o uvjetima za proizvodnju, pakiranje, držanje i promet otrova.

članak 102.

Prskanje, zaprašivanje i posipanje kemijskih sredstava mora se vršiti odgovarajućim uređajima.

Iznimno, prskanje, zaprašivanje i posipanje kemijskih sredstava malih površina može se vršiti i ručno.

Članak 103.

Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka pri radu s kemijskim sredstvima radnicima se moraju osigurati odgovarajuća osobna zaštitna sredstva i oprema.

Članak 104.

Organizacije koje osim poslova uzgoja i iskorištavanja šuma obavljaju i djelatnost lovstva dužne su općinom aktom o zaštiti na radu, a u skladu s važećim propisima koji reguliraju predmetnu materiju, utvrditi vrste i opseg opasnosti kao i obaveze radnika kojih se moraju pridržavati u provedenju mjera zaštite na radu.

4. Prijevoz, smještaj i ishrana radnika

Članak 105.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su svim radnicima koji rade na radilištima osigurati smještaj ili svakodnevni prijevoz od sabirnog mjesta do mjesta rada i obratno.

Članak 106.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su svim radnicima koji borave na radilištima osigurati smještaj u skladu s odredbama Pravilnika o osiguranju smještaja i prehrane radnika odnosno njihovog prijevoza od mjesta stanovanja do mjesta rada i natrag.

Članak 107.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su svim radnicima koji rade na radilištu osigurati topli obrok i pitku vodu bez obzira na to da li je na radilištu organiziran smještaj ili se radnici svakodnevno prevoze do mjesta rada.

Topli obrok mora se osigurati radnicima na mjestu rada, sredinom radnog vremena, mora biti raznovrstan i imati najmanje 5432 J (1300 kalorija).

Izuzetno, ukoliko se radi o teško pristupačnim terenima na kojima je zaposleno manje od pet radnika, radnicima se može dati obrok pripremljen na industrijski način.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 108.

Na dan stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena odredaba Pravilnika o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na eksploataciji šuma

("Službeni list", br. 41/61), koji je na temelju članka 85. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine", 19/83) primjenjivan kao propisano pravilo zaštite na radu.

članak 109.

Organizacije i poslodavci dužni su provedbu odredbe članka 46. stavka 2. ovog pravilnika osigurati u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

članak 110.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana nakon objave u "Narodnim novinama".